

17/7/13

כך כתב יוסי בנאי הגדול, שהלך לעולמו פחות מ-3 חודשים לפני דניאל,
בשיר שהתפרסם שנה לאחר מותם:

לפעמים אתה חי פה
לפעמים אתה מת
לפעמים הדמיון פה
כבר נראה כמו אמת
יש לילות של ירח
במזרח הזה
יש ימים שצורח
הכאב בחזה

יש ליופי פה טעם
של עקבות מלחמה
פה גדלים עשבי זעם
בין פרחי נחמה
כאן יודעות השפתיים
לחייך לזמן
כאן בוכות העיניים
כבר שנים מעצמן

כאן תמצא בכל אבן
גם שרידי חלומות
כאן נושאים את הסבל
בתוך סל השמחות
כאן שותים את הצער
בגביעי אהבה
כאן שרים שירי סער
בין תפילות אשכבה

<http://www.youtube.com/watch?v=3iH9y6cxz94>

דניאל,

שבע שנים בלעדיך. שבע שנים רעות? שבע שנים טובות? כמאמר השיר, אנחנו חיים פה בתוך ערב רב של ניגודים בלתי אפשריים. מצד אחד, העצב האין סופי, החסר, האין. ואמא מתגעגעת אליך מאד. כששואלים אותה מה עם הילדים, היא אומרת שיש לה חייל ניצחי. וכמו שאתה יודע דניאל, אמא לא ממש אוהבת את הצבא. החברים שלך ושלנו חולמים עליך בלילות, חולמים שמנסים להציל אותך, ואפילו בחלום לא מצליחים. ואז מתעוררים. ומבינים שהלכת לבלי שוב, למקום שאין ממנו חזרה, ואין לנו שמץ של מושג מהו, איפה הוא, ואיך הוא נראה. אפילו בעולם הקסמים שבראה J.K. Rowling, בו אין גבול לדמיון, המוות הוא בלתי הפיך. כאשר הארי עומד מעל קבר הוריו, הוא יודע בבירור שהם שוכבים שם מתחת לאדמה, לא מודעים, unknowing, אדישים לנוכחותו של בנם שאת נפשם מסרו כדי להצילו. בדיוק ההפך, בעצם, ממה שקרה אצלנו, דניאל. אתה מסרת נפשך כדי להצילנו. ואולי היית רווה קצת נחת, דניאל, אם היית יודע שאחזה האש בשולי גלימתו של נסראללה. ושלמרות הכל, אנחנו חיים בתוך אי של יציבות. ועם כל הקשיים, לנוכח הכאוס, הרוע והשנאה שמסביב אנחנו חיים בארץ טובה יותר, שמתאמצת להשתפר ללא הרף, בזכותך ובזכות חבריך.

ויש גם דברים טובים פה, דניאל. נגה החלה ללמוד נהיגה. היית מאמין? תוך כדי הבגרויות, שאותן אגב סיימה בשקט ובהצלחה, כדרכה, ולגמרי בכוחות עצמה, החלה ללמוד נהיגה. התארגנה לבד על הטפסים, קבלה אישורים מאופטומטריסט ומד"ר בבילסקי הרופא שלה (למרות שהצעתי את שרותי, במשפחה החליטו שהנושא לא בסמכותי). ותוך שבועיים עשתה תאוריה. למדה באינטרנט, ביקשה שאקח אותה לבחינה אך לא הרשתה לי לעלות איתה, וחזרה זורחת כשהאישור בידיה. החליטה ללמוד על ידני. למה ללכת בדרך הקלה? ואולי ימצא מי שיקנה לה פרארי עם גיר רגיל? באזני אני שומע אותך דניאל אומר: נגה שלנו לומדת נהיגה? התינוקת שלי? היית מחבק אותה בחיבוק הדב שלך, מתעלם מהצרחות שלה, ובבוא הזמן כמובן היית משמש לה כנהג מלווה כשהיה הזמן בידך. ודואג לה שתשמור על עצמה.

וגיא חזר מעסקיו שמעבר לים, שם הצליח יפה בזכות קיסמו, התמדתו והרבה עבודה קשה. החליט ללמוד בשנה הבאה באוניברסיטה העברית. שמחתי. האוניברסיטה בה למדנו אמא ואני, ומשם יש לנו ביחד באחד הארונות בבית 5 תארים. שיפר בגרות במתמטיקה. למד ברצינות, ניגש פעמיים לבחינה לאחר שהציון בפעם הראשונה, הפעם בה הבחינה הייתה קשה מנשוא (אפילו משרד

החינוך הודה בכך...), לא סיפק אותו, והתמודד אתה בהצלחה. עם קצת יותר מאמץ, אמר לי, אני יודע שיכולתי להוציא ציונים הרבה יותר טובים בביה"ס. אבל זה מה שיכולתי להשקיע באותם ימים. חשבתי לי, איפה אתה היית יכול להיות היום? גם אתה לא השקעת יותר מדי בביה"ס. כאילו ידעת שחבל על הזמן. כששאלתי אותך למה שלא תעשה פסיכומטרי לפני הצבא ענית לי: כשאצטרך, אעשה. ולמרות זאת הצלחת, ובקלילות. בוודאי היית היום לאחר תואר (באוניברסיטה העברית?), אולי בדרך לתואר שני או שלישי? אולי בדרך לגילויים מרעישים ולתהילת עולם? לעולם לא נדע.

ועוד דבר דניאל. בוודאי תשמח לשמוע, שלאחרונה אבא שלך נהיה לפרופסור. ובין כל המברכים והפרחים, חלקם מידידנו הטובים ביותר שריגשו אותי מאד, היה מכתבו של ללי, וכך כתב:

מאז שנודע תוארך החדש, במסגרת רצוני לברך אותך, אני חושב על דניאל.

אני בטוח שגם אתה.

כמה הוא היה גאה... כמה אולי היית גאה בו כי כבר אולי היה בחצי הדרך או בסוף הדרך לאיזה תואר או שניים משלו.

ואתה בדרכך מסמן רף גבוה.

וכמובן גם גיא ונגה... וזה כמובן מקשה עוד יותר את הברכה.

ברגעים שמחים, ברגעים של קורת רוח, החוסר מורגש אולי עוד יותר.

בצד הפרחים והדמעות נמצאות המחשבות והברכות.

נוכרתי, דניאל, כמה התאכזבת כשיצא לראשונה המגזין "הטובים ביותר" ולא מצאת שם את שמי בין דפיו. ניסיתי להסביר לך שיש דברים חשובים יותר מפרסום, אבל דומני שלא השתכנעת. רצה הגורל, ודווקא אתה דניאל הפכת למפורסם. והלוואי ויכולנו לוותר על הפרסום הזה.

לעיתים, דניאל, החולים הוותיקים שלי מדברים עליך. כן, החולים ולא הלקוחות. לקוחות יש בסופר, לי יש חולים – עד שהאקדמיה תמצא מילה מוצלחת יותר לפציינטים. הם שואלים אותי מה שלומי, ואני יודע שהם מתכוונים אליך. לפעמים מישוהו מהם מתחיל לדבר עליך, על לכתך ועל מה שזה עשה לך, ותופס אותי לא מוכן. וכשהוא רואה את הכאב בעיניי, הוא מתנצל על כך שהזכירך. והיו כאלה שלא באו לביקור במרפאה זמן רב, וכשגערתי בהם על כך אמרו לי שלא יכלו לבוא בגלל מה שארע לך, שחששו. שלא רצו להטריח אותי. והיו כאלו שאמרו לי בגלוי, שלא היו

בטוחים שאוכל להמשיך ולטפל בהם. ויש גם כאלה, ולא מעט, שהם הורים שכולים בעצמם. שם לרב אין צורך בהרבה מילים.

לא מזמן ביקר אותי אחד מחולי הותיקים. לאחר ששאל לשלומי, תוך שהוא בוחן אותי בקפידה, אמר לי: עם השנים, ובחלוף הזמן, לומדים לחיות עם הגעגועים. מתרגלים. כשהייתי נער בן 12, כך סיפר, לקחו אותנו הגרמנים ברכבת לאושוויץ. בתחנת הרכבת, דרך החלון, אימי נתנה את טבעת הנישואים שלה לאחד האיכרים. בתמורה הוא נתן לה אבן. זו הייתה עסקת חיי. הצלחנו לפרוץ עם האבן הזו את חוטי התייל שחסמו את החלון, וקפצתי החוצה. מעולם לא גיליתי אם אימי קפצה אחרי. עם השנים, למדתי לחיות עם האין, עם הגעגועים. הכאב, כך אמר, נעשה עמום יותר. האמנם?

בשבוע הבא, דניאל, סבא מנק יכניס ספר תורה לזכרך לבית הכנסת שלו בנווה שאנן. יבואו מאות, ואולי יותר. ורק אתה לא תהייה שם.

דניאל, אנחנו אוהבים אותך מאד, מתגעגעים בלי סוף, ולא מפסיקים לחשוב עליך בכל רגע.

אבא.